

icra
Perkwal
PBZ
Uka
11/12/08

ACTIE	INFO
Provincie Zeeland	
SECRETARIAAT	
TECHNIEK MANAGER	
OMGEVINGSMANAGER	
PROJECTSECRETARIS	
MANAGER	
TECHNIEK Disciplineleider Ontwerp	
TECHNIEK Disciplineleider Kennis	
TECHNIEK Adviseur Toetsingen	
P. Meijninger	
Z. Waterbeem	
J. Meijningen	
UDEL Zuid	
ARCHIEF nr. 2000015515	
CIRCULATIE MAP	

05 MRT 2009

bericht op brief van: 28/08/2008
 uw kenmerk: 2008010755
 ons kenmerk: 08035384/NB.08.056
 afdeling: Water en Natuur
 bijlage(n): -
 behandeld door: M. Antwerpen
 doorkiesnummer: 0118-631716
 onderwerp: Vergunning ex artikel 19d van de
 Natuurbeschermingswet 1998

Waterschap Zeeuwse Eilanden
 t.a.v. heer A.G. Marinisse
 Postbus 1000
 4330 ZW MIDDELBURG

NO: 2000015515
 WWTBPT. A. Marinisse

verzonden: - 9 DEC. 2008

Middelburg, 9 december 2008

Geachte heer Marinisse,

Op 01/09/2008 ontvingen wij uw brief, met daarin de aanvraag voor een vergunning voor het uitvoeren van werkzaamheden aan het dijktraject Vierbannepolder in en grenzend aan het Natura2000-gebied Oosterschelde. De ontvangst van uw aanvraag is op 10/09/2008 (kenmerk 08026455) bevestigd. U vraagt deze vergunning aan op basis van de Natuurbeschermingswet 1998. In deze brief geef ik u ons antwoord.

Vergunning

Wij verlenen u vergunning voor het uitvoeren van werkzaamheden aan het dijktraject Vierbannepolder. De vergunning bestaat uit deze brief met de vier toegevoegde delen A, B, C en D. Leest u vooral deel A van deze vergunning zorgvuldig door; hierin staan de voorschriften die we aan de vergunning verbinden.

Geldigheid

De vergunning is geldig tot 31-12-2010.

Beroep

Tegen dit besluit kunt u schriftelijk beroep instellen. U dient uw beroepschrift te richten aan:

Voorzitter van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
 Postbus 20019
 2500 EA DEN HAAG

In uw beroepschrift neemt u tenminste op:

- uw naam
- uw adres
- de datum
- tegen welk besluit u beroep instelt
- waarom u beroep instelt
- uw handtekening.

U moet het beroepschrift indienen binnen zes weken na de dag waarop het besluit is bekendgemaakt. Doorgaans is dat de dag na de datum van verzending die u hierboven vermeld ziet. Overschrijding van de termijn kan er toe leiden dat met uw beroep geen rekening meer wordt gehouden.

Voor meer informatie kunnen wij u een informatiefolder toezenden. U kunt deze aanvragen via telefoonnummer (0118) 631260. Deze informatie is ook te downloaden via <http://loket.zeeland.nl/bezwaar/beroep>.

013780 2009 PZDB-B-09047

Vergunning ex artikel 19d van de Natuurbeschermit

Voorlopige voorziening

Zodra iemand een beroep indient tegen deze vergunning, betekent dat niet dat de vergunning direct geschorst is. Om een mogelijke herziening van dit besluit te bespoedigen kan de indiener van een beroepschrift een verzoek om een voorlopige voorziening indienen. Dit kan wanneer de indiener van mening is dat er sprake is van 'onverwijlde spoed', gelet op de betrokken belangen (artikel 8.81, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht). Voor de behandeling van het verzoek is griffierecht verschuldigd. Het verzoek kunt u richten aan:

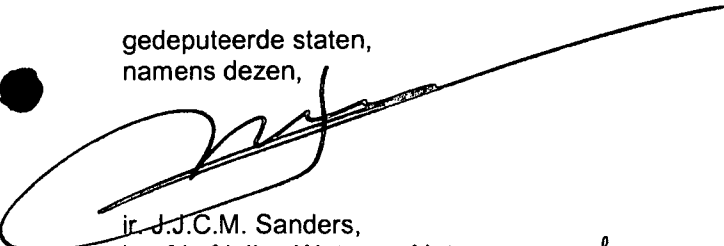
Voorzitter van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

Vragen

Heeft u vragen over de vergunning? Belt u dan met de heer M. van Antwerpen, bereikbaar via (0118) 631716 op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,
namens dezen,

ir. J.J.C.M. Sanders,
hoofd afdeling Water en Natuur. *und*

Deze vergunning bestaat uit drie delen:

In deel **A** leest u waarvoor en waarom u de vergunning krijgt.

In deel **B** leest u over het wettelijke kader en het beleid die een rol spelen bij het verlenen van deze vergunning.

In deel **C** leest u meer over het Natura 2000-gebied Oosterschelde en de instandhoudingsdoelstellingen van dit gebied.

In deel **D** ziet u de locatie van de activiteiten.

Deel A. De vergunning

Wij verlenen u (Waterschap Zeeuwse Eilanden) vergunning voor het uitvoeren van werkzaamheden in en grenzend aan het dijktraject Vierbannepolder Natura 2000-gebied Oosterschelde.

Dit doen we op grond van artikel 19d, eerste lid van de Natuurbeschermingswet 1998. De vergunning geldt in het Natura 2000-gebied Oosterschelde voor het deel dat is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Hierin hebben we de aanvraag voor het Habitatrichtlijngebied meegenomen (conform artikel 6, lid twee, drie en vier van de Habitatrichtlijn).

De vergunning is gebaseerd op de aanvraag inclusief alle bijgevoegde stukken. De eventuele negatieve effecten op beschermde natuurwaarden zijn uitsluitend beoordeeld op de te vergunnen activiteiten zoals die in de aanvraag beschreven zijn. De werkzaamheden dienen dan ook te worden uitgevoerd conform de aanvraag, voor zover niet in tegenspraak met de in deze vergunning geformuleerde voorwaarden. Wijzigingen in de uitvoering die wenselijk of noodzakelijk zijn en die geen extra of andere negatieve effecten op beschermde natuurwaarden teweegbrengen, kunnen tijdens de looptijd van de vergunning mogelijk wel doorgevoerd worden. Om te bepalen of de wijziging met of zonder een gewijzigde vergunning doorgevoerd kan worden dient altijd contact opgenomen te worden met het bevoegde gezag, de provincie Zeeland.

Hieronder leest u achtereenvolgens:

1. welke voorschriften wij aan deze vergunning verbinden;
2. tot wanneer de vergunning geldig is;
3. voor welke activiteiten u de vergunning precies krijgt;
4. op welke argumenten wij onze beslissing hebben gebaseerd;
5. de zienswijzen van verschillende belanghebbenden.

1. Voorschriften

Om de natuur in het Natura 2000-gebied te beschermen, verbinden we aan de vergunning een aantal voorschriften. Tijdens het uitvoeren van uw activiteit bent u dan ook verplicht zich aan onderstaande voorschriften te houden.

1. De breedte van de werkstrook bedraagt maximaal 15 meter, gerekend vanuit de waterbouwkundige teen van de dijk.
2. Indien het voorland uit slik bestaat, dienen vrijkomende grond en stenen ter plaatse van de kreukelberm verwerkt te worden en niet over de gehele werkstrook. De stenen en grond dienen zo egaal mogelijk over grote dijk lengte verdeeld te worden, waardoor de ophoging zo min mogelijk wordt.
3. Het voorland (slik) in de werkstrook (buiten de kreukelberm) dient aansluitend op de werkzaamheden op de oorspronkelijke hoogte te worden teruggebracht.
4. Er vindt op het slik buiten de werkstrook en in aangrenzende dijktrajecten geen opslag plaats van materiaal en/of grond.
5. Er vindt geen betreding van het voorland buiten de werkstrook plaats, niet door personen noch met materieel, tenzij in locatiespecifieke maatregelen anders is aangegeven.
6. Bij het uitvoeren van overlagingswerkzaamheden van de huidige dijkbekleding blijft verstoring (bijvoorbeeld in de vorm van werkzaamheden) plaatsvinden totdat het gietasfalt of asfaltmastiek volledig is uitgehard (om te voorkomen dat vogels vast komen te zitten in het asfalt).
7. Het onderhoudspad tussen dijkpaal 273 en 279 dient niet opengesteld te worden voor fietsers (om de functie als foerageergebied voor bontbekplevier, steenloper en tureluur te behouden).
8. Het onderhoudspad tussen dijkpaal 273 en 279 dient afgestrooid te worden met grond.
9. Voor dijkpaal 279 dient een dijkovergang aangelegd te worden om fietsers over de dijk te leiden.
10. De kruin van de dijk dient tussen dijkpaal 290 en 304 niet bereden te worden.

11. Voor aanvang van het broedseizoen (15 maart) dient er begonnen te worden met werken aan de oostzijde van het dijktraject (bij de Ouwerkerkse Inlaag) en dient er in één werkgang doorgewerkt te worden richting het westen.
12. De werkzaamheden dienen vóór 1 september uitgevoerd zijn (i.v.m. doortrekkie Bontbekplevier).
13. De buitenberm tussen dijkpaal 290 en 304 dient niet gebruikt te worden als transportroute na het afronden van de werkzaamheden tussen dijkpaal 290 en 304.
14. Alle materialen en afval dienen op een zodanige wijze opgeslagen te worden dat ze niet door verwaaiing, verspoeling of op andere wijze in het Natura 2000-gebied verspreid kunnen raken.
15. Na afloop van de werkzaamheden dient het dijktraject in ordelijke toestand te worden achtergelaten, hetgeen wil zeggen dat ten behoeve van de werkzaamheden gebruikte en/of vrijgekomen materialen en afval worden opgeruimd en uit het Natura 2000-gebied afgevoerd.
16. Bodem- en waterverontreinigende stoffen die ten gevolge van de vergunde activiteit in aanraking komen met de bodem of het oppervlaktewater worden onverwijld opgeruimd en naar een erkende verwerker gebracht.
17. Er wordt geen geluidsapparatuur of geluid producerende apparatuur gebruikt, anders dan strikt noodzakelijk is (voor de uitvoering en in verband met communicatie of veiligheid).
18. U dient minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden te melden wanneer u begint met uw werkzaamheden. U doet dit via het emailadres handhaving.groen@zeeland.nl.
19. Uiterlijk 2 dagen nadat de werkzaamheden zijn beëindigd wordt dit gemeld op het hierboven genoemde e-mail adres.

2. Geldigheid

Deze vergunning is geldig tot en met 31-12-2010. Zorgvuldig nakomen van de bovenstaande voorschriften voorkomt dat we de vergunning voortijdig intrekken of wijzigen. De vergunning moet aanwezig zijn op de locatie van de werkzaamheden. Medewerkers ter plaatse moeten op de hoogte zijn van de in de vergunning opgenomen voorschriften.

3. Uw activiteiten

U heeft de vergunning aangevraagd voor het versterken van het dijktraject Vierbannenpolder in en grenzend aan het Natura 2000-gebied de Oosterschelde.

Dit dijktraject, in beheer bij het Waterschap Zeeuwse Eilanden, ligt aan de zuidzijde van Schouwen-Duiveland, ten zuidwesten van Ouwerkerk. Het dijktraject heeft een lengte van circa 3,7 km en is kadastraal bekend als DVL, sectie E, 592, 581 en een klein deel van ZRZ, sectie K, 514. Het dijktraject loopt van dijkpaal 309^{+90m} tot 273. Aan de oostkant grenst het traject aan camping 'de Vier Bannen'. Ter hoogte van dijkpaal 289 tot dijkpaal 305 ligt de Ouwerkerkse Inlaag. Het voorland tussen dijkpaal 273 en 309 bestaat uit slik. Bij de Zuidbout is een strandje dat in de zomermaanden druk bezocht wordt door recreanten. Het gehele dijktraject is vrij toegankelijk. Enkel tussen dijkpaal 299 en dijkpaal 209 is er verharding die geschikt is om over te fietsen. Er zijn dijkovergangen bij het strandje bij de Zuidbout, bij de Noordbout en bij dijkpaal 279. Uit onderzoek van de Technische Adviescommissie voor de Waterkering (TAW) is gebleken dat de taludbekleding van dit dijktraject versterkt dient te worden.

Op hoofdlijnen behelst de aanvraag de volgende activiteiten:

Tussen dijkpaal 273 en 295^{+66m} en tussen dijkpaal 304^{+55m} en 309^{+90m}:

- Er wordt een nieuwe teenconstructie aangebracht met palen van FSC-hout.
- De ondertafel wordt overlaagd met breuksteen en vervolgens gepenetreerd met asfalt, het asfalt wordt vervolgens afgestrooid met breuksteen.
- De boventafel wordt overlaagd met betonzuilen.
- Bij de Zuidbout wordt een verborgen glooiing aangebracht, het duin wordt vergraven, de dijk wordt doortrokken en daarna worden duin en strandje in oorspronkelijke staat terug gebracht.
- Tussen de ondertafel en boventafel wordt een overgangsconstructie aangebracht.

Over het gehele traject (ook tussen dijkpaal 295^{+66m} en 309^{+90m}):

- Er wordt een nieuwe kreukelberm aangelegd met een sortering van 40-200kg en een breedte van 5 meter.
- Penetratie van de kreukelberm vindt plaats met gietasfalt tussen dijkpaal 292^{+30m} en dijkpaal 305^{+90m}.
- Tussen dijkpaal 304^{+50m} en dijkpaal 305^{+50m} wordt een museumglooiing aangelegd. In deze glooiing komen allemaal verschillende oude dijkbekledingstypen te liggen.
- Het grootste deel van de ondertafel tussen dijkpaal 305^{+90m} en 309^{+90m} is goedgekeurd en de steenbekleding wordt hier niet opengebroken. Het gedeelte boven het basalt zal worden voorzien van nieuwe betonzuilen.
- Er wordt een geasfalteerd onderhoudspad aangelegd dat toegankelijk is voor fietsers (m.u.v. het dijktraject tussen dijkpaal 273 en 279).

4. Onze overwegingen

Om tot deze vergunningverlening te komen, hebben we een aantal zaken zorgvuldig afgewogen. Hieronder leest u welke argumenten een rol speelden bij ons besluit.

* Een beoordeling van de effecten is noodzakelijk

De voorziene dijkverzwaring ligt gedeeltelijk binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Oosterschelde. Negatieve effecten van deze activiteit op de beschermde natuurwaarden zijn op voorhand niet uit te sluiten. De werkzaamheden houden niet direct verband met, en zijn niet nodig voor het beheer van het gebied. Daarom moet op objectieve wijze onderzocht en passend beoordeeld worden wat de effecten van de activiteiten (kunnen) zijn. In opdracht van de initiatiefnemer is door Arcadis het rapport (110502/ZF8/2C8/201310) 'Passende beoordeling dijktraject Vierbannenpolder Oosterschelde - Deelproduct (d.d. 22 juli 2008)' opgesteld. Naar ons oordeel bevat dit rapport de benodigde objectieve informatie om de effecten van de geplande activiteiten te kunnen beoordelen.

* Provincie Zeeland is bevoegd vergunning te verlenen

Een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verleend door gedeputeerde staten van de provincie waarin het betrokken beschermde gebied is gelegen. Wanneer het beschermde gebied in meerdere provincies is gelegen, zijn gedeputeerde staten van de provincie waar het grootste deel van het gebied is gelegen het bevoegde gezag om de vergunningaanvraag te behandelen, voor zover de vergunningaanvraag mede betrekking heeft op delen van het gebied gelegen in andere provincies. De aanvraag dient in dat geval in overleg met de andere provincie(s) te worden behandeld. Wanneer er sprake is van een activiteit of uitzondering zoals genoemd in het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998, is niet gedeputeerde staten het bevoegde gezag om de vergunningaanvraag te behandelen, maar de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Deze vergunningaanvraag ziet toe op activiteiten die plaatsvinden in het Natura 2000-gebied Oosterschelde. Dit gebied is geheel gelegen op het grondgebied van de provincie Zeeland. De uit te voeren activiteiten worden niet genoemd in het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998. Dit betekent dat gedeputeerde staten van de provincie Zeeland bevoegd zijn deze vergunningaanvraag te behandelen.

* Geen strijdigheid met algemene doelen en kernopgaven

Voor alle Natura 2000-gebieden zijn dezelfde vijf algemene doelen geformuleerd en per gebied zijn kernopgaven geformuleerd. Deze algemene doelen en kernopgaven zijn een hulpmiddel bij de formulering van de doelen op gebiedsniveau. Op dit gebiedsniveau geven de kernopgaven aan wat de belangrijkste verbeteropgaven zijn en wat de belangrijkste bijdrage van dat landschap aan het Natura 2000-netwerk is. De kernopgaven omvatten vaak verscheidene habitattypen en soorten die op landschapsniveau en op gebiedsniveau om een samenhangende aanpak vragen in het kader van beheer en inrichting. De werkzaamheden aan het dijktraject Vierbannenpolder zijn niet in strijd met de algemene doelen en kernopgaven opgesteld voor het Natura 2000-gebied Oosterschelde.

* Effecten zijn mogelijk op beschermde habitats, soorten en 'oude doelen'

In het Natura 2000-gebied Oosterschelde zijn drie categorieën specifieke instandhoudingsdoelen te onderscheiden: habitats, soorten en de zogenaamde oude doelen. Bij habitats betreft het tijdelijke, dan wel permanente verstoring en/of onttrekking van bij eb droogvallend slik en zand (behorend tot habitatype H1160 Grote ondiepe krekens en baaien). Op andere kwalificerende habitattypes vinden geen werkzaamheden plaats en worden daarom niet verstoord. Bij soorten betreft het mogelijke verstoring van een reeks van vogelsoorten. Overige kwalificerende soorten komen niet in de invloedssfeer van de activiteiten voor of ondervinden geen effect. Er kunnen enige effecten optreden op de 'oude doelen' (vanuit de aanwijzing in het verleden van de Oosterschelde als beschermd natuurmonument). Het betreft tijdelijke of permanente effecten op diverse flora en faunasoorten.

* Er zijn geen significant negatieve effecten op beschermde habitats

Het habitatype H1160 Grote, ondiepe krekens en baaien komt langs het gehele dijktraject voor. Permanente effecten treden op doordat een groot deel van de kreukelberm wordt verbreed en er plaatselijk een teenverschuiving plaatsvindt. In totaal zal door verbreding van de kreukelberm en teenverschuiving een oppervlakte van 0,39 ha. verloren gaan van het habitatype H1160 Grote ondiepe krekens en baaien. In relatie tot het grote areaal van dit habitatype in de Oosterschelde is dit verlies niet significant, maar leidt wel tot een herstelopgave. Deze herstelopgave zal door het Projectbureau Zeeweringen worden gerealiseerd tezamen met eerdere en toekomstige bij dijkverbeteringstrajecten geformuleerde herstelopgaven. Momenteel werkt het projectbureau in overleg met de provincie Zeeland en belanghebbenden aan een concreet plan voor de realisatie van de herstelopgave. Meest gevorderd is het plan voor realiseren van natte, brakke tot zoute kustnatuur in de droge inlaag bij Bruinisse.

Door het gebruik van een werkstrook zal een oppervlakte van maximaal 5,5 ha van het habitatype H1160 Grote, ondiepe krekten en baaien tijdelijk verstoord worden. De werkstrook zal na gebruik in de oorspronkelijke toestand teruggebracht worden, zodat er herstel kan plaatsvinden. Hiertoe worden mitigerende maatregelen genomen, die als voorschriften in deze vergunning zijn vastgelegd. De negatieve effecten achten wij onvermijdelijk, gering, niet significant en aanvaardbaar.

* Er zijn geen significant negatieve effecten op 'Natura 2000-broedvogels'

Nabij het dijktraject broeden vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen voor het aantal broedparen in het Natura 2000-gebied Oosterschelde zijn geformuleerd. De soorten kluut en tureluur broeden in de Ouwerkerkse Inlaag. De onderhoudsberm wordt ook ter hoogte van de Ouwerkerkse Inlaag opgesteld voor fietsers. Aangezien het fietspad aan de buitenzijde van de dijk ligt, worden de fietsers aan het zicht onttrokken. Verwacht wordt dat eventuele incidentele verstoring beperkt blijft en geen invloed heeft op het aantal broedvogels in de Ouwerkerkse Inlaag. Dit tijdelijke effect achten wij gering, niet-significant en aanvaardbaar.

* Er zijn geen significante negatieve effecten op 'Natura 2000-niet-broedvogels'

Negatieve effecten zijn ook mogelijk op vogels die het dijktraject en de directe omgeving voor andere doeleinden dan broeden gebruiken. Een deel van de vogels foerageert op het bij laagwater droogvallende slik of op het open water dat aan het dijktraject grenst. Door het permanente ruimtebeslag van de verbrede kreukelbermen neemt het areaal slik van circa 18 ha af tot circa 17,68 ha. Dit is een verlies van circa 2% van het lokale areaal slik en circa 0,02% van het areaal slik in het westelijke deel van de Oosterschelde.

De toegankelijkheid van het dijktraject blijft na verbetering van de dijkglooiing hetzelfde, namelijk een permanente openstelling voor wandelaars en fietsers. De verstoringdruk van de aanwezigheid van recreanten op de langs de dijk foeragerende vogels zal ongeveer gelijk blijven. Daarbij blijkt uit tellingen dat geen van de langs het dijktraject voorkomende vogelsoorten in zodanige aantallen en/of hoeveelheden foerageerminuten aanwezig is, dat er kans is op significant negatieve effecten. Ook zijn er door de fase-ring, waarbij niet overal tegelijk gewerkt wordt en de aanwezigheid van foerageergebieden in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden. De afname van de foerageerfunctie van het dijktraject zal derhalve gering zijn en het effect op de foerageerfunctie van het Natura 2000-gebied Oosterschelde zal zo goed als nihil zijn.

Naar ons oordeel zijn de negatieve effecten op de Natura 2000- vogels gering, niet significant en aanvaardbaar.

* Er zijn geen significant negatieve effecten op wier- en zoutvegetaties en hardsubstraatbegroeiingen onderwater

Op de te verbeteren dijkglooiingen komen enkele zoutplanten en wievegetaties voor, onder de laagwaterlijn komen daar waar het dijktraject aan open water grenst hardsubstraatbegroeiingen voor. Op de locaties waar de dijkbekleding zal worden verbeterd verdwijnen de groeiende planten. Bij de nieuwe bekleding worden zodanige materialen toegepast dat de zoutvegetatie zich op middenlange termijn minstens kan herstellen. Hetzelfde geldt voor de zone waar wieren groeien.

Deze tijdelijke, negatieve effecten achten wij onvermijdelijk, gering, niet-significant en aanvaardbaar.

* In combinatie met andere activiteiten in de Oosterschelde veroorzaakt uw activiteit geen significant negatieve effecten

Ook als we kijken naar andere activiteiten in de Oosterschelde treden er in gezamenlijkheid geen significante negatieve effecten op. We denken hierbij aan activiteiten die tegelijkertijd met uw activiteit plaatsvinden. Cumulatieve effecten kunnen zowel worden veroorzaakt door autonome ontwikkelingen (het bereiken van een nieuw morfologisch evenwicht na het uitvoeren van de deltawerken en de verwachte zeespiegelstijging) als diverse menselijke activiteiten in het gebied zoals scheepvaart, visserij, recreatie en andere. Door de werkzaamheden aan het dijktraject Vierbannenpolder vindt een tijdelijke verstoring plaats van vogels waarvoor de Oosterschelde als Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Daarnaast vindt enige verstoring van habitattypen en een zeer geringe afname van slik (onderdeel van habitatype H1160 Grote ondiepe krekten en baaien) plaats. Verdere menselijke activiteiten, die ook een negatieve invloed kunnen hebben op de genoemde soorten en habitattypen zijn visserij en recreatie in het gebied, maar ook werkzaamheden in het kader van het vergroten van de veiligheid.

Algemene autonome ontwikkelingen

De Oosterschelde is een zout getijdenwater, dat zeewaarts en landwaarts wordt begrensd door de Stormvloedkering en de compartimenteringsdammen. Als gevolg van de afsluitingen zijn er zowel de stroomsnelheden als ook de dynamiek afgenomen. Er wordt geen rivierslib meer aangevoerd en de geulen zijn te ruim gedimensioneerd. Het gevolg is de zogenoemde 'zandhonger', dat wil zeggen dat platen, slikken en schorren eroderen om de geulen op te vullen. Dit zorgt ervoor dat de oppervlakte intergetijdengebiede

den jaarlijks afneemt met 40 à 50 ha. Het verlies van intergetijdengebied en het verminderen van de droogvalduur betekent een afname van foeragemogelijkheden voor steltlopers. In het doelendocument van juni 2006 wordt er echter rekening mee gehouden dat de teruggang van het intergetijdengebied niet gekeerd kan worden en zijn de doelen op deze afname afgestemd.

Recreatie

De Oosterschelde vormt een aantrekkelijk recreatiegebied, vooral in de zomer. Door geluid en aanwezigheid van o.a. wandelaars, fietsers, boten, (kite-)surfers, sportvissers (inclusief pierenspitters) kunnen broedende, foeragerende, overtuigende of rustende vogels en zeehonden verstoord worden. In het geval van de dijkverbeteringswerken zijn vooral de fietsers en wandelaars van belang door hun versturende effecten op vogels. Er kan worden aangenomen dat als gevolg van de dijkverbeteringswerkzaamheden de verstoring door recreanten zou kunnen toenemen door de aanwezigheid van nieuwe verharde onderhoudspaden indien ze dichtbij een hoogwatervluchtplaats, een slik of schor liggen. Door het nemen van mitigerende maatregelen (o.a. afsluiten van onderhoudspaden) wordt voorkomen dat er (significant) negatieve effecten van recreanten als gevolg van de werkzaamheden optreden. Voor recreatie in het algemeen geldt dat maatregelen zijn genomen zoals het afsluiten van kwetsbare gebieden om (significant) negatieve effecten van recreatie op de natuurwaarden van de Oosterschelde te voorkomen.

Visserij

Er worden verschillende vormen van visserij (boomkorvisserij, mosselteelt, vaste vistuigen, mechanische en handmatige kokkelvisserij) in het gebied uitgeoefend die kunnen leiden tot verstoring van vogels en zeehonden door geluid, voedselcompetitie en tot beschadiging van de kwalificerende habitattypen zoals habitatype 1160 (grote baaien). Het bezoeken van kokkelbanken tijdens laagwater in verband met handmatige kokkelvisserij kan een verstoring van rustende of foeragerende vogels tot gevolg hebben. Door de regelgeving zoals het Schelpdierbesluit en het nemen van in vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen bij het uitoefenen van bijvoorbeeld mechanische en handmatige kokkelvisserij worden negatieve effecten zoals voedselcompetitie en beschadiging van kwalificerende habitattypen zo goed mogelijk beperkt.

Dijkverbeteringswerken

Door de dijkverbeteringswerken kan het intergetijdengebied permanent worden aangetast. De kenmerkende planten en dieren die zich door aanleg van de harde oeverbeschoeiingen op de dijken hebben kunnen ontwikkelen, blijven ook in de toekomst gehandhaafd. Verder kunnen broedende, rustende en foeragerende vogels verstoord worden. Door het nemen van in vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen worden negatieve effecten voor vogels en habitattypen verzacht en significante effecten voorkomen. Voor het totale oppervlakteverlies aan habitattypen veroorzaakt door de dijkversterkingen zal een herstelopgave gerealiseerd worden.

Overige activiteiten

Tijdens de dijkversterkingswerkzaamheden vinden er bij het nabij liggende watersnoodmuseum werkzaamheden plaats. Doordat er mitigerende maatregelen zijn genomen (tijdens het broedseizoen zullen er bij de caissons grenzend aan de inlaag geen werkzaamheden plaatsvinden) zal in combinatie met de dijkversterkingswerkzaamheden geen significant negatief effect plaatsvinden.

Windmolens kunnen negatieve effecten veroorzaken o.a. door geluid of leiden tot aanvaarding. Door het snijden van zeegroenten kan een tijdelijke en plaatselijke verstoring plaatsvinden van de functie van de schorren als hoogwatervluchtplaats, rust-, foerageer- en broedplaats voor vogels. Door betreding van het schor kan het tot verstoring van de vegetatie komen. Door het nemen van in vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen worden negatieve effecten verzacht en significante effecten voorkomen. Nieuwe activiteiten worden middels het verlenen van vergunningen geregeld.

** Uw activiteit past binnen het provinciale beleid*

Uw activiteit is in lijn met ons provinciale beleid zoals dit is verwoord in het Omgevingsplan Zeeland 2006-2012. Relevante beleidsdoelen betreffen de veiligheid tegen overstromingen en behoud en versterking van de Zeeuwse natuurwaarden. De dijkverbetering is bedoeld om de veiligheid tegen overstromingen op duurzame wijze te waarborgen. De werkzaamheden worden zodanig uitgevoerd dat er geen significante aantasting plaatsvindt van de wezenlijke kenmerken of waarden van de Zeeuwse beschermde natuur en onvermijdelijke verstoringen zo klein mogelijk worden gehouden. Naar ons oordeel is er dus geen strijdigheid met het Omgevingsplan Zeeland 2006-2012.

** Conclusie*

De uit te voeren werkzaamheden aan het dijktraject Vierbannenpolder houden geen direct verband met en zijn niet nodig voor het beheer van het Natura 2000-gebied Oosterschelde. Op voorhand kon niet worden uitgesloten dat deze activiteit, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, signifi-

cante negatieve gevolgen zou kunnen hebben voor dit gebied. Het is daarom dat u, als initiatiefnemer, ter onderbouwing van de vergunningsaanvraag een passende beoordeling in de zin van artikel 19f, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 heeft laten opstellen. Een zodanige beoordeling houdt in dat, op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake, alle aspecten van het plan of project die op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar kunnen brengen, moeten worden geïnventariseerd.

Op basis van de door u overgelegde passende beoordeling van de gevolgen van uit te voeren werkzaamheden aan het dijktraject Vierbannenpolder voor het Natura 2000-gebied Oosterschelde, met het oog op de instandhoudingsdoelstellingen van dit gebied, hebben wij vergunning voor deze activiteit kunnen verlenen nu wij op grond van de ons ter beschikking staande informatie en de bij ons zelf aanwezige kennis de zekerheid hebben verkregen dat de activiteit geen schadelijke gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied. De activiteiten hebben geen significante negatieve effecten tot gevolg, ook niet in cumulatie met andere activiteiten. In deze vergunning worden namelijk voorschriften opgenomen die de natuurwaarden van het gebied beschermen. Op die wijze wordt voorkomen dat er significante negatieve effecten optreden.

We hebben hiermee uw activiteit getoetst aan de zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen als uitwerking van de algemene doelen en kernopgaven voor het Natura 2000 gebied Oosterschelde, die bestaan uit:

- doelstellingen voor vogelsoorten,
- doelstellingen voor habitattypen en habitatsoorten en
- doelstellingen uit aanwijzbesluiten van de beschermde natuurmonumenten Oosterschelde buitendijks.

Tevens hebben wij uw activiteit getoetst aan het geldende provinciale beleid zoals opgenomen in deel B van deze vergunning.

Meer informatie over de Oosterschelde, de algemene doelen, kernopgaven en de instandhoudingsdoelstellingen leest u in deel C van deze vergunning.

5. Zienswijzen van belanghebbenden

Op het moment dat wij uw vergunningaanvraag binnen kregen, hebben wij een afschrift hiervan verstuurd naar:

- de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en
- het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Schouwen-Duiveland.

Daarnaast hebben wij een ontwerpbesluit gedurende zes weken ter inzage gelegd en eventuele belanghebbenden met een publicatie in het huis-aan-huisblad Ons Eiland (Schouwen-Duiveland) daarop geattendeerd. Ze kregen op die manier de gelegenheid om hun zienswijze te geven op uw aanvraag.

De gemeente Schouwen-Duiveland heeft aangegeven geen bezwaar te hebben tegen het afgeven van de vergunning.

Door andere belanghebbenden zijn geen zienswijzen ingediend.

Deel B. Wettelijk kader en beleid

In paragraaf 1 van dit deel leest u welke artikelen uit de Natuurbeschermingswet 1998 en de Habitatrictlijn uit 1992 van belang zijn bij het verlenen van deze vergunning.

In paragraaf 2 leest u welk beleid een rol speelt bij de vergunningverlening.

1. Wettelijk kader

In 1998 is de Natuurbeschermingswet 1998 opgesteld. Op 20 januari 2005 is er een wet aangenomen die de Natuurbeschermingswet uit 1998 op een aantal punten heeft gewijzigd. Sinds 1 oktober 2005 is een aantal artikelen uit de Natuurbeschermingswet 1998 en de wijzigingswet in werking getreden.

De voor vergunningverlening van belang zijnde artikelen zijn:

Artikel 2, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998

In dit artikel staat wat we onder 'gedeputeerde staten' verstaan, voor zover niet anders is bepaald.

Gedeputeerde staten = gedeputeerde staten van de provincie waarin geheel of grotendeels zijn gelegen:

- gebieden als bedoeld in artikel 10a (zie hieronder), of
- natuurmonumenten, of
- landschapsgezichten onderscheidenlijk beschermde natuurmonumenten, of
- beschermde landschapsgezichten.

Vogelrichtlijngebieden

Artikel 10a, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998

In dit artikel staat dat Onze Minister gebieden aanwijst om de volgende Europese richtlijnen uit te kunnen voeren:

- richtlijn (EEG) nummer 79/409 (Vogelrichtlijn)
- richtlijn (EEG) nummer 92/43 (Habitatrictlijn)

Artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998

Dit artikel bepaalt dat een besluit de instandhoudingsdoelstelling voor het gebied bevat. Het gaat dan om besluiten, zoals bedoeld in het vorige artikel (het eerste lid van artikel 10a). Onder instandhoudingsdoelstellingen vallen in ieder geval:

- a. doelstellingen die gaan om de instandhouding van de leefgebieden, voorzover dit vereist is volgens richtlijn (EEG) nummer 79/409, of
- b. doelstellingen die gericht zijn op de instandhouding van de natuurlijke habitats of van de populaties van in het wild levende dier- en plantensoorten, voorzover dit vereist is volgens richtlijn (EEG) nummer 92/43.

Artikel 10a, derde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998

Dit artikel bepaalt dat de instandhoudingsdoelstelling (uit artikel 10a, tweede lid) ook betrekking kan hebben op doelstellingen gericht op:

- het behoud van het natuurschoon
- het herstel van het natuurschoon
- de ontwikkeling van het natuurschoon
- de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied

Voor zover deze niet vallen onder de doelstellingen volgens de richtlijnen uit het tweede lid vereist is.

Artikel 15a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998

Volgens dit artikel is het gebied geen beschermd natuurmonument meer vanaf het moment dat het gebied wordt aangewezen als Natura 2000-gebied.

Artikel 15a, derde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998

In dit artikel staat dat de instandhoudingsdoelstelling voor het Natura 2000-gebied ook betrekking heeft op eerdere doelstellingen, die gericht waren op:

- het behoud van het natuurschoon
- het herstel van het natuurschoon
- de ontwikkeling van het natuurschoon
- de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied.

Dit geldt ook als het gebied niet langer aangewezen is als beschermd natuurmonument. We houden dan dus doelstellingen aan zoals ze waren toen het gebied nog wel aangewezen was als beschermd natuurmonument.

Artikel 19d, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998

Dit artikel bepaalt dat het verboden is om projecten of andere handelingen te realiseren of onderscheidenlijk te verrichten:

- zonder vergunning van Gedeputeerde Staten, of
- in strijd met voorschriften of beperkingen die aan de vergunning verbonden zijn.

Bovenstaande is het geval als die projecten of handelingen:

- de kwaliteit kunnen verslechteren van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een aangewezen gebied zoals bedoeld in artikel 10a, eerste lid of artikel 12, derde lid.
- een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen zijn hierbij het uitgangspunt.
- de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Artikel 19e van de Natuurbeschermingswet 1998

In dit artikel staat dat Gedeputeerde Staten bij het verlenen van een vergunning letten op de instandhoudingsdoelstelling en rekening houden:

- met de gevolgen die een project of andere handeling kan hebben voor:
  - het gebied dat aangewezen is op grond van artikel 10a, eerste lid, of
  - het gebied waarvan de aanwijzing in overweging is genomen, zoals bedoeld in artikel 12, derde lid;
- met een beheersplan dat op grond van artikel 19a of artikel 19b is vastgesteld.

Het gaat hier om het verlenen van een vergunning zoals bedoeld in artikel 19d, eerste lid.

Artikel 19f van de Natuurbeschermingswet 1998

In dit artikel staat dat voordat Gedeputeerde Staten een besluit nemen over een vergunning (artikel 19d, eerste lid) een initiatiefnemer van een nieuw project of andere handelingen eerst een passende beoordeling maakt voor de gevolgen van het gebied. Daarbij houdt hij/zij rekening met de instandhoudingsdoelstellingen:

- als het nieuwe project of andere handelingen niet direct verband houden of nodig zijn voor het beheer van een gebied, zoals bedoeld in artikel 10a, eerste lid of artikel 12, derde lid,
- maar dit project in combinatie met andere projecten of handelingen wel significante gevolgen kunnen hebben voor het gebied.

Artikel 19g, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998

Dit artikel geeft aan dat Gedeputeerde Staten pas een vergunning (artikel 19d, eerste lid) kunnen verlenen op het moment dat zij zich ervan hebben verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Dit moet blijken uit een passende beoordeling, zoals bedoeld in artikel 19f, eerste lid.

Artikel 19i, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998

In dit artikel staat dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor de instandhouding van een gebied:

- aangewezen op grond van artikel 10, eerste lid, artikel 10a, eerste lid, of
- waarvan de aanwijzing in overweging is genomen, zoals bedoeld in artikel 12.

Deze zorg houdt in ieder geval het volgende in. Weet of kan iemand redelijkerwijs vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kan hebben voor het gebied? Dan is diegene verplicht dergelijke handelingen of nalaten te voorkomen. Is dat niet mogelijk, dan is diegene verplicht om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden geleverd om die gevolgen te voorkomen. Kunnen de gevolgen niet worden voorkomen, dan is diegene verplicht deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Uitgangspunt is allereerst de instandhoudingsdoelstelling voor gebieden die aangewezen zijn op grond van artikel 10a, eerste lid. Daarnaast nemen we als uitgangspunt de wezenlijke kenmerken van een gebied, aangewezen op grond van artikel 10, eerste lid.

Artikel V, eerste lid, van de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998

De Wet van 20 januari 2005 houdt een aantal wijzigingen in van de Natuurbeschermingswet 1998. Deze wijzigingen houden verband met Europeesrechtelijke verplichtingen.

Artikel V, eerste lid van deze Wet, bepaalt dat de besluiten van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit tot aanwijzing van Vogelrichtlijngebieden, gelden als besluiten als bedoeld in artikel 10a van de Natuurbeschermingswet 1998.

Artikel 4, eerste lid, derde alinea, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992

Deze richtlijn gaat over de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (de Habitatrichtlijn). In dit artikel staat dat elke lidstaat op basis van de criteria van bijlage III (fase 1) en van de relevante wetenschappelijke gegevens een lijst van gebieden voorstelt, waarop staat aangegeven welke typen natuurlijke habitats van bijlage I en welke inheemse soorten van bijlage II in die gebieden voorkomen. Voor diersoorten met een zeer groot territorium komen deze gebieden overeen met de plaatsen,

binnen het natuurlijke verspreidingsgebied van die soorten, die de fysische en biologische elementen vertonen welke voor hun leven en voortplanting essentieel zijn. Voor aquatische soorten met een groot territorium worden deze gebieden alleen voorgesteld indien het mogelijk is een zone duidelijk af te bakenen die de fysische en biologische elementen vertoont welke voor hun leven en voortplanting essentieel zijn. Zo nodig stellen de lidstaten aanpassingen van de lijst voor in het licht van de resultaten van het in artikel 11 bedoelde toezicht. De lijst wordt binnen drie jaar na kennisgeving van de richtlijn aan de Commissie toegezonden met informatie over elk gebied. Deze informatie omvat een kaart, de naam, de ligging en de oppervlakte van het gebied, alsmede de gegevens die zijn verkregen uit toepassing van de in bijlage III (fase 1) vermelde criteria, en wordt verstrekt op basis van een door de Commissie volgens de procedure van artikel 21 opgesteld formulier.

Artikel 4, tweede lid, van de Habitatrichtlijn

In artikel 4, tweede lid, derde alinea stelt de Commissie de lijst van gebieden van communautair belang vast, waarop de gebieden staan aangegeven met een of meer prioritaire typen natuurlijke habitats of een of meer prioritaire soorten.

Artikel 4, vijfde lid, van de Habitatrichtlijn

Dit artikel bepaalt dat de bepalingen van artikel 6, tweede, derde en vierde lid van de Habitatrichtlijn gelden, zodra een gebied op de lijst is geplaatst die bedoeld is in het tweede lid, derde alinea.

Artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn

Dit artikel stelt dat de lidstaten passende maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten niet verslechterd in de speciale beschermingszones. Ook zorgen ze ervoor dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangegeven. Dit geldt voorzover die factoren een significant effect kunnen hebben. Daarbij wordt gelet op de doelstellingen van deze richtlijn.

Artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn

In dit artikel staat dat voor een plan of project een passende beoordeling gemaakt moet worden van de gevolgen voor het gebied. Dit geldt voor een plan of project dat niet direct verband houdt met het beheer van het gebied of niet direct nodig is voor het beheer van het gebied. Maar dit plan of project kan afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen hebben voor een gebied. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied.

De bevoegde nationale instanties geven slechts toestemming voor zo'n plan of project:

- nadat zij de zekerheid hebben dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten, en;
- nadat zij in voorkomend geval inspraakmogelijkheden hebben geboden.

Ze letten hierbij op de conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied. Ze geven toestemming onder voorbehoud van wat dat in lid 4 staat.

Artikel 6, vierde lid, van de Habitatrichtlijn

Artikel 6 lid 4 van de Habitatrichtlijn stelt dat indien een plan of project, ondanks negatieve conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied, bij ontstentenis van alternatieve oplossingen, om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, toch moet worden gerealiseerd, de lidstaat alle nodige compenserende maatregelen neemt om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft. De lidstaat stelt de Commissie op de hoogte van de genomen compenserende maatregelen. Wanneer het betrokken gebied een gebied met een prioritair type natuurlijke habitat en/of een prioritaire soort is, kunnen alleen argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten dan wel, na advies van de Commissie, andere dwingende redenen van grootopenbaar belang worden aangevoerd.

2. Beleid

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft de Oosterschelde aangewezen als speciale beschermingszone. Dit heeft hij gedaan op grond van de Vogelrichtlijn. De Oosterschelde is een Natura 2000-gebied (artikel 10a, eerste lid, Natuurbeschermingswet 1998). Dit is zo bepaald in artikel V, eerste lid, van de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen.

Wel aangemeld

In 2003 heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de Oosterschelde bij de Europese Commissie aangemeld als speciale beschermingszone (artikel 4, lid 1 van de Habitatrichtlijn).

Nog niet aangewezen

De Habitatrichtlijngebieden zijn nog niet aangewezen conform artikel 10a, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998. Op 8 december 2004 heeft de Europese Commissie de Habitatrichtlijngebieden, die door Nederland zijn aangemeld, op de communautaire lijst geplaatst. Totdat de formele aanwijzingsprocedure is voltooid gaan we uit van het volgende. We komen artikel 6 van de Habitatrichtlijn na met een beroep op de rechtstreekse werking, of we interpreteren richtlijnconform de artikelen 19d en verder.

Communautaire lijst

Op 7 december 2004 heeft de Europese Commissie de communautaire lijst vastgesteld voor de Atlantische biografische regio. Nederland hoort bij deze regio. Zodra een gebied op de communautaire lijst is geplaatst, zoals nu dus het geval is, zijn de bepalingen van artikel 6, tweede, derde en vierde lid van de Habitatrichtlijn voor dat gebied van toepassing.

Dat betekent dat we een aanvraag tot vergunningverlening (ex artikel 19d, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998) rechtstreeks aan artikel 6, tweede, derde en vierde lid, van de Habitatrichtlijn moeten toetsen. Dit moet op grond van artikel 10 van het EG-verdrag op het moment dat een derde belanghebbende hierom vraagt. Het kan ook betekenen dat we artikel 19d, eerste lid, volgens de bepalingen uit de Habitatrichtlijn moeten uitleggen wanneer het Natura 2000-gebied overlapt met het Habitatrichtlijngebied.

Jurisprudentie

De bevoegdheid van gedeputeerde staten tot het verlenen van een vergunning ex artikel 19d, eerste lid Natuurbeschermingswet 1998 voor een Vogel- en Habitatrichtlijngebied en het richtlijnconform interpreteren van dit artikel voor zover de activiteit effecten heeft op het gedeelte Habitatrichtlijngebied, is in haar jurisprudentie meerdere malen door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State bevestigd, recentelijk nog in een uitspraak van 24 oktober 2007 (docnr 0760; LJN: BB6344):

- Gelet op artikel V van de Wet van 20 januari 2005 geldt het aanwijzingsbesluit van Oosterschelde tot SBZ/Vogelrichtlijn (VR) als besluit ex artikel 10a NBwet 1998. De uit artikel 19d NBwet 1998 voortvloeiende verplichtingen strekken derhalve tot bescherming van de Oosterschelde voor zover dit gebied is aangewezen als SBZ/VR.

Nu de Oosterschelde op de communautaire lijst is geplaatst, geldt op grond van artikel 4, lid 5, Habitatrichtlijn (HR) artikel 6, lid 3, HR voor het gebied. Omdat het gebied niet is aangewezen ex artikel 10a dan wel artikel 12 NBwet 1998, geldt artikel 19d NBwet 1998 niet voor het HR-gebied.

- Gezien de mogelijke aantasting van de door de HR beschermde habitats, dient te worden bezien hoe artikel 6, lid 3, HR hier kan worden toegepast. Zoals de ABRS eerder heeft overwogen in haar uitspraak in de zaak Texel, moet voordat wordt toegekomen aan de vraag of een artikel van de HR rechtstreekse werking heeft, worden nagegaan of het van toepassing zijnde nationale recht richtlijnconform kan worden geïnterpreteerd.

I.c. gaat het om een gebied dat niet alleen op de communautaire lijst staat, maar tevens is aangewezen als SBZ/VR. Deze aanwijzing geldt als een aanwijzing ex artikel 10a NBwet 1998, zodat artikel 19d van toepassing is op het Vogelrichtlijngebied de Oosterschelde. De Afdeling ziet geen beletsel artikel 19d NBwet richtlijnconform uit te leggen in die zin dat dit voorschrift tevens het uit artikel 6, lid 3, HR voortvloeiende beschermingsregime voor het Habitatrichtlijngebied de Oosterschelde omvat.

Natura 2000-doelendocument

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft ambtelijke concepten van het Natura 2000-doelendocument en gebiedendocumenten voor de verschillende Natura 2000-gebieden voor commentaar aan overheden en maatschappelijke organisaties voorgelegd. Onder deze gebieden valt ook Oosterschelde. Dit deed het ministerie in december 2005.

In het document zijn kernopgaven voor de verschillende Natura 2000-landschappen geformuleerd. Voorbeelden van deze landschappen zijn Duinen en Noordzee, Waddenzee en Delta. In juni 2006 heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit dit doelendocument vastgesteld.

Instandhoudingsdoelstellingen

In januari 2007 heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de ontwerpbesluiten voor 111 Natura 2000-gebieden ter inzage gelegd. De Oosterschelde valt onder deze 111 gebieden.

In deze ontwerpbesluiten zijn de kernopgaven uitgewerkt in voorlopige algemene instandhoudingsdoelstellingen en instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen en -soorten en/of vogelsoorten. Het Natura 2000-doelendocument en het ontwerpbesluit voor de Oosterschelde worden in de overweging bij de aangevraagde vergunning betrokken. Meer over de instandhoudingsdoelstellingen leest u in deel C van deze vergunning.

Beleidsplan Oosterschelde

In 1995 heeft de Stuurgroep Oosterschelde het Beleidsplan Oosterschelde 1995 vastgesteld. Dit beleidsplan beschrijft een integrale visie op de ontwikkeling van het gebied. Voor de inrichting en het beheer van de Oosterschelde is de hoofddoelstelling als volgt:

'Het behoud en zo mogelijk versterking van de natuurlijke waarden, met inachtneming van de basisvoorwaarden van een maatschappelijk functioneren van het gebied, waaronder vooral de visserij, wordt begrepen.'

In 2000 is de Stuurgroep Oosterschelde opgeheven en kwam de beleidsuitvoering in handen van het bestuur van het in 2000 opgerichte Nationaal Park Oosterschelde. Het Beheers- en Inrichtingsplan Nationaal Park Oosterschelde zet het beleid van het Beleidsplan Oosterschelde 1995 voort. Het Nationaal Park Oosterschelde heeft dit inrichtingsplan in 2001 vastgesteld.

Voor de Oosterschelde geldt als randvoorwaarde dat de veiligheid van het gebied voor de zee te allen tijde gewaarborgd moet zijn.

Omgevingsplan Zeeland 2006-2012

In 2006 heeft Provinciale Staten van Zeeland het Omgevingsplan Zeeland 2006-2012 vastgesteld. Dit omgevingsplan is een integratie van het provinciale streek-, milieubeleids- en waterhuishoudingsplan. Het omgevingsplan zet in op een dynamisch en aantrekkelijk Zeeland. Enerzijds is het een beleidsuitwerking dat voor concentratie, uitbouw en versterking van economische activiteiten in de havens en het steden-netwerk en anderzijds voor behoud en versterking van de groenblauwe oase die Zeeland is kiest.

Het plan stelt dat het goed gaat met de Zeeuwse natuurgebieden, maar onvoldoende goed met de Zeeuwse natuur. Weliswaar krijgen steeds meer gebieden een natuurbestemming, toch zijn er nog steeds plant- en diersoorten die het veld moeten ruimen door versnippering en de kwaliteit van de omgeving. Behoud van biodiversiteit vraagt om voortgaan op de weg te komen tot een duurzaam en robuust ecologisch netwerk.

Het Omgevingsplan Zeeland geeft aan dat er voor zeer kwetsbare en waardevolle gebieden sprake is van een beschermingsregime. Binnen dit regime zijn nieuwe projecten, plannen of handelingen niet toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van een gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Dit beschermingsregime sluit aan bij het afwegingskader in de Nota Ruimte voor de Ecologische Hoofdstructuur. Daarnaast geldt voor deze gebieden nationale en internationale wetgeving zoals de Natuurbeschermingswet 1998.

Het Omgevingsplan Zeeland geeft aan dat de bescherming tegen overstromingen door klimaatverandering en zeespiegelstijging weer actueel is. Het garanderen van duurzame veiligheid is daarom van groot belang. De aanpak van de zogenoemde zwakke schakels moet prioriteit hebben. Zeeland heeft, juist vanwege haar ligging in de frontlinie, de ambitie ruimte te bieden voor experimenten op het gebied van de kustverdediging. Zeeland wil een laboratorium worden, waar kennis opgedaan wordt die wereldwijd ingezet kan worden in gebieden die evenals Zeeland geconfronteerd zullen gaan worden met de gevolgen van de klimaatverandering.

Deel C. Gebiedsbeschrijvingen en instandhoudingsdoelstellingen Oosterschelde

Hieronder leest u in paragraaf 1 een algemene gebiedsbeschrijving van het Natura 2000-gebied Oosterschelde. In paragraaf 2 beschrijven we zeer gedetailleerd de instandhoudingsdoelen van het gebied. De instandhoudingsdoelen uit deze hele paragraaf en het beleid dat u hebt kunnen lezen in deel B van deze vergunning, zijn voor ons het toetsingskader voor de vergunning. Dat is zo, totdat de definitieve aanwijzingsbesluiten van de Natura 2000-gebieden zijn vastgesteld.

1. Gebiedsbeschrijving van Oosterschelde

1.1 Oosterschelde

Het gebied Oosterschelde is een onderdeel van het voormalige estuarium van de Schelde. In 1986 is de Oosterschelde van de zee afgesloten door een stormvloedkering, die de getijdenwerking nog in enige mate toelaat. Als gevolg van de getijdenstromen vinden erosie- en sedimentatieprocessen plaats. Dit veroorzaakt een wisselend patroon van schorren, slikken en droogvallende platen (het intergetijdengebied), ondiep water en diepe getijdengeulen.

In de monding van de Oosterschelde bevinden zich de diepste stroomgeulen die plaatselijk een diepte bereiken van 45 meter. Tussen deze stroomgeulen en in het gebied ten oosten van de Zeelandbrug bevinden zich uitgestrekte gebieden met ondiepe wateren met zandbanken. In het oosten en noorden van het gebied komen grote oppervlakten slikken voor.

Binnendijs worden langs de oever een groot aantal karrenvelden, inlagen en kreekrestanten tot het gebied gerekend. Deze gebieden bestaan voornamelijk uit vochtige graslanden en open water. Het water, het intergetijdengebied en de binnendijs gelegen gebieden vormen samen het leefmilieu voor de rijke flora en fauna van het gebied. De grote variatie aan milieutypen in het gebied gaat gepaard met een grote diversiteit aan dier- en plantensoorten. Deze variatie aan milieutypen wordt bepaald door factoren als getij, stroming, watertemperatuur, hoogteligging, waterkwaliteit en sedimentsamenstelling.

Vogelrichtlijngebied Oosterschelde

De Oosterschelde is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. De kustwateren (zout), intergetijdengebied, schorren en binnendijs gronden (o.a. brakke inlagen) vormen namelijk samen het leefgebied van een aantal vogelsoorten dat beschreven staan in de Vogelrichtlijn. In Bijlage I van de Vogelrichtlijn staat een aantal vogelsoorten opgenoemd dat in de Westerschelde hun leefgebied heeft (artikel 4.1). Ook fungeert het gebied als broed-, rui- en overwinteringsgebied en rustplaats in de trekzone van andere trekvogelsoorten (artikel 4.2).

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied is zo gekozen dat we het voortbestaan en/of de voortplanting van de vogelsoorten zo veel mogelijk ondersteunen. Het gebied vormt een in landschappelijk en vogelkundig opzicht samenhangend geheel dat de vogels zo goed mogelijk beschermt.

Habitatrichtlijngebied Oosterschelde

Het gebied Oosterschelde behoort tot het Natura 2000-landschap 'Noordzee, Waddenzee en Delta'. De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied Oosterschelde is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden, die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren. Ook nieuwe natuur valt binnen dit gebied, als dit noodzakelijk is om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen. Bij de keuze en de afbakening van de gebieden hebben is alleen rekening gehouden met veristen die te maken hebben met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

2. Instandhoudingsdoelstellingen van Oosterschelde

2.1 Hoofddijnen van de Natura 2000-doelen

De Oosterschelde behoort tot de Natura 2000-gebieden. In juni 2005 heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de Natura 2000-Contourennotitie uitgebracht. Hierin staan de kaders voor de Natura 2000-doelen. Hieronder leest u enkele hoofddijnen van deze doelen.

De doelen zijn:

- bijdragen aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie;
- bijdragen aan de ecologische samenhang van het Natura 2000-netwerk, zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- behouden en herstellen van de ruimtelijke samenhang met de omgeving voor de duurzame instandhouding van natuurlijke habitats en soorten, die in Nederland voorkomen;

- behouden en herstellen van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied. Dit geldt voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd;
- behouden en herstellen van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding. Dit geldt voor de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Oosterschelde

De doelen zijn verder uitgewerkt in het doelendocument van juni 2006 en de ontwerpbesluiten die de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit op 9 januari 2007 ter visie heeft gelegd.

Voor alle grote wateren geldt dat behoud of herstel van de ruimtelijke samenhang tussen geulen, ondieptes, platen en kwelders (of schorren) en de bijbehorende sedimentatie- en erosieprocessen van groot belang zijn.

2.2 Kernopgaven voor de Oosterschelde

In het doelendocument is voor de Oosterschelde een aantal kernopgaven geformuleerd. Deze zijn:

- Behoud van slikken en platen voor rustende en foeragerende niet-broedende vogels en rustgebieden voor de gewone en grijze zeehond.
- Behoud en herstel van schorren en zilte graslanden (buitendijks) met alle successiestadia, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en gedijregime en als hoogwatervluchtplaats.
- Behoud en ontwikkeling van kwaliteit binnendijkse brakke gebieden voor noordse woelmuis en voor broedvogels (kluut, sterns) en als hoogwatervluchtplaats, overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje), schorren en zilte graslanden (binnendijks) en als hoogwatervluchtplaats.

2.3 Instandhoudingsdoelen voor de Oosterschelde

De kernopgaven zoals u ze hierboven heeft gelezen, zijn in het ontwerpbesluit 'Oosterschelde' van 9 januari 2007 vertaald in instandhoudingsdoelen.

Voor de *habitat*typen zijn de volgende doelen opgenomen:

- H1160 Grote, ondiepe krekens en baaien: behoud van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit.
- H1310 Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia spp.* en andere zoutminnende planten: uitbreiding van de oppervlakte en het behoud van de kwaliteit van zilte pionierbegroeiingen, *zeekraal* (subtype A).
- H1320 Schorren met slijkgrasvegetatie (*Spartinion maritimae*): behoud van de oppervlakte.
- H1330 Atlantische schorren (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*): behoud van de oppervlakte en de kwaliteit van de schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (subtype A) en uitbreiding van de oppervlakte en het behoud van de kwaliteit van schorren en zilte graslanden, *binnendijks* (subtype B).
- H7140 Overgangs- en trilveen: uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit van overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B).

Voor de *habitat*richtlijnsoorten zijn de volgende doelen opgenomen:

- H1340 Noordse woelmuis: uitbreiding van de verspreiding, de omvang en het behoud van de kwaliteit van het leefgebied voor de uitbreiding van de populatie.
- H1365 Gewone zeehond: behoud van de omvang en de verbetering van de kwaliteit van het leefgebied voor uitbreiding van de populatie voor een regionale populatie van ten minste 200 exemplaren in het Deltagebied.

Voor de *broedvogel*soorten zijn de volgende doelen opgenomen:

- Behoud van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied met een draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van:
  - A132 Kluut ten minste 2.000 paren;
  - A137 Bontbekplevier ten minste 100 paren;
  - A191 Grote stern ten minste 4.000 paren;
  - A193 Visdief ten minste 6.500 paren;
  - A195 Dwergstern ten minste 300 paren.
- Uitbreiding van de omvang en/of verbetering van de kwaliteit van het leefgebied, met een draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van:
  - A138 Strandplevier ten minste 220 paren.
- Behoud van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied, met een draagkracht voor een populatie van:
  - A194 Noordse stern ten minste 20 paren.

Voor de *niet-broedvogelsoorten* zijn de volgende doelen opgenomen:

- Behoud van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied met een draagkracht voor een populatie van:
  - A004 Dodaars gemiddeld 80 vogels
  - A005 Fuut gemiddeld 370 vogels
  - A007 Kuifduiker gemiddeld 8 vogels
  - A017 Aalscholver gemiddeld 360 vogels
  - A026 Kleine zilverreiger gemiddeld 20 vogels
  - A034 Lepelaar gemiddeld 30 vogels
  - A043 Grauwe gans gemiddeld 2.300 vogels
  - A045 Brandgans gemiddeld 3.100 vogels
  - A046 Rotgans gemiddeld 6.300 vogels
  - A048 Bergeend gemiddeld 2.900 vogels
  - A050 Smient gemiddeld 12.000 vogels
  - A051 Krakeend gemiddeld 130 vogels
  - A052 Wintertaling gemiddeld 1.000 vogels
  - A053 Wilde eend gemiddeld 5.500 vogels
  - A054 Pijlstaart gemiddeld 730 vogels
  - A056 Slobbeend gemiddeld 940 vogels
  - A067 Brilduiker gemiddeld 680 vogels
  - A069 Middelste zaagbek gemiddeld 350 vogels
  - A103 Slechtvalk gemiddeld 10 vogels
  - A125 Meerkoet gemiddeld 1.100 vogels
  - A130 Scholekster gemiddeld 24.000 vogels
  - A132 Kluut gemiddeld 510 vogels
  - A137 Bontbekplevier gemiddeld 280 vogels
  - A138 Strandplevier gemiddeld 50 vogels
  - A140 Goudplevier gemiddeld 2.000 vogels
  - A141 Zilverplevier gemiddeld 4.400 vogels
  - A142 Kievit gemiddeld 4.500 vogels
  - A144 Drieteenstrandloper gemiddeld 260 vogels
  - A149 Bonte strandloper gemiddeld 14.100 vogels
  - A157 Rosse grutto gemiddeld 4.200 vogels
  - A160 Wulp gemiddeld 6.400 vogels
  - A161 Zwarte ruiter gemiddeld 310 vogels
  - A162 Tureluur gemiddeld 1.600 vogels
  - A164 Groenpootruiter gemiddeld 150 vogels
  - A169 Steenloper gemiddeld 580 vogels

We gaan hierbij steeds uit van het seizoensgemiddelde.

- Behoud van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied van:
  - A037 Kleine zwaan
- Behoud van de omvang en de verbetering van de kwaliteit van het leefgebied met een draagkracht voor een populatie van:
  - A143 kanoet gemiddeld 7.700 vogels

2.4 Instandhoudingsdoelstellingen versus 'oude doelstellingen'

Naast de doelstellingen vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn blijven ook de doelstellingen vanuit de aanwijzing van de Oosterschelde als beschermd natuurmonument van kracht. Deze doelstellingen hebben betrekking op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van dat deelgebied (artikel 15a, derde lid, Natuurbeschermingswet 1998), en wel zoals het is bepaald in het vervallen besluit. We noemen dit verder: 'de oude doelen'.

Gaan deze oude doelstellingen over Natura 2000-waarden, dan vallen ze onder de instandhoudingsdoelstellingen zoals u ze hiervoor heeft gelezen. In een aantal gevallen is het onmogelijk om zowel de oude doelen als de Natura 2000-doelen te bereiken. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn omdat de doelen om tegenstrijdig beheer vragen. In die gevallen gaan de Natura 2000-doelen voor. Dit doen we om de Europeesrechtelijke verplichtingen na te komen.

In het in voorbereiding zijnde beheerplan voor het Natura 2000-gebied worden de oude doelen in ruimte en tijd uitgewerkt. Net als de overige instandhoudingsdoelen. Ook wordt dan uitgewerkt waar, gezien de oude doelen, achteruitgang van het natuurschoon de natuurwetenschappelijke betekenis toegestaan wordt ten gunste van Natura 2000-doelen.

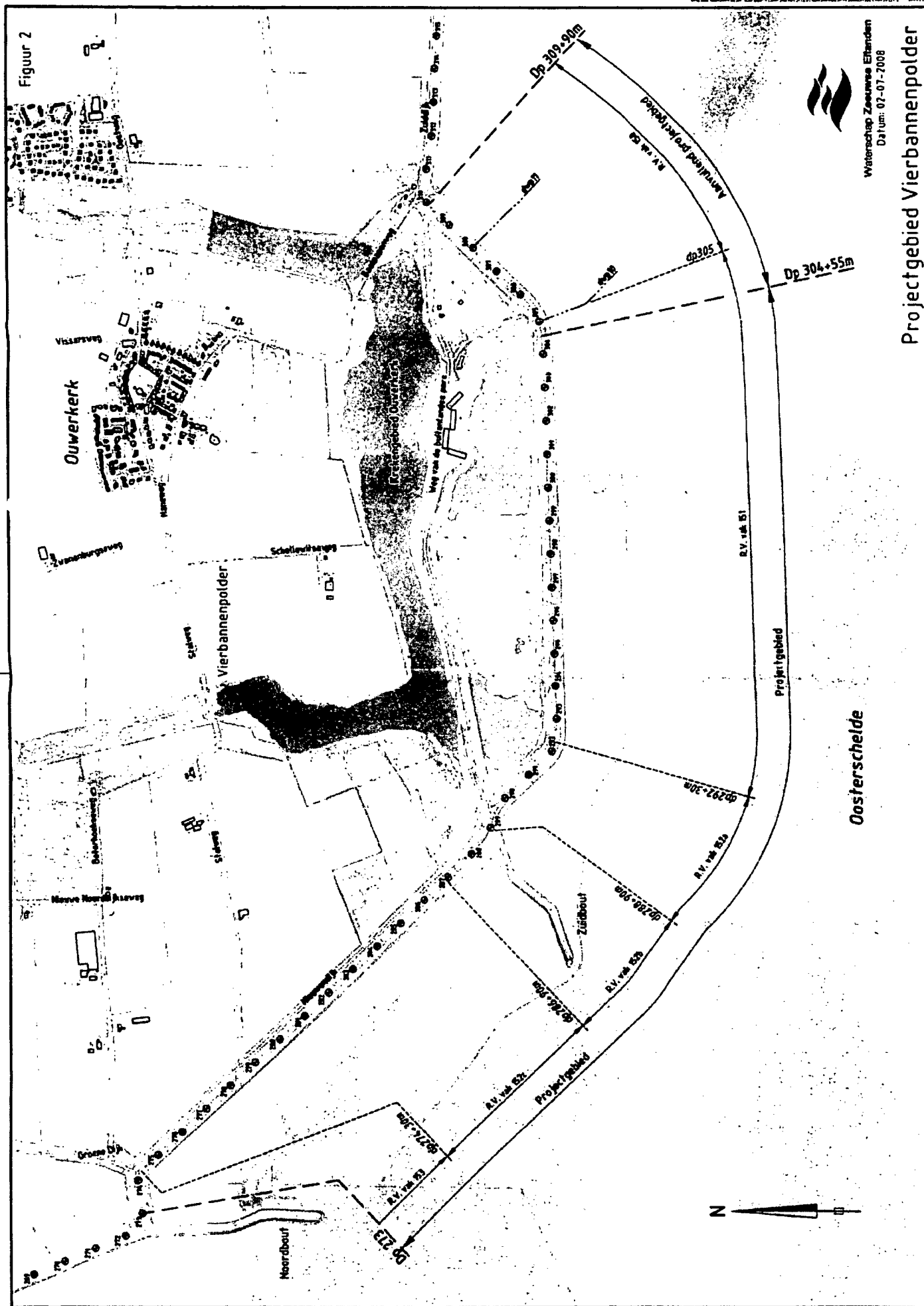
2.5 De oude doelen voor de Oosterschelde

- Behoud van het gebied als internationaal belangrijke schakel in een samenhangend systeem van waterrijke gebieden in het West-Palearctische gebied.
- Behoud van het ecologisch samenhangende geheel van open water, platen, slikken en schorren.
- Behoud van de kenmerkende grote geomorfologische, bodemkundige en hydrologische verscheidenheid.
- Behoud van de waardevolle levensgemeenschappen die te danken zijn aan de verscheidenheid van milieuomstandigheden.
- Behoud van:
  - minder algemene tot zeldzame plantengemeenschappen (blaaswier, darmwervevegetaties, klein en groot zee gras, Engels slijkgras, zee kraal, zee aster, kwelder gras, schorrezout gras, lamsoor, zee weegbree, gewone zoutmelde, strandkweek, zeealsem, rood zwenkgras, zilte rus, melkkruid, Engels gras, schorrekruid, strandmelde, spiesmelde, reukloze kamille, klein slijkgras, knotswier, groefwier en suikerwier),
  - het nationale en internationale belang als overwinteringsgebied, doortrekgebied en permanente verblijfplaats voor een groot aantal vogelsoorten (scholekster, kanoetstrandloper, bonte strandloper, wulp, tureluur, zilverplevier, steenloper, smient, pijlstaart, bergeend, rotgans, brandgans, kleine zwanen, kolganzen, rietganzen, tureluur, wilde eend, visdief, bontbekplevier, strandplevier en kluut)
  - de aquatische zoutwaterlevensgemeenschappen (zeepokken, mosselen, kokkels, platte slijkgaper, wadpier, draadworm, zager, nonnetje, zeeduizendpoot, wadslakje, alikruik, strandkrab, garnaal, slijkgarnaal, wilde mosselbanken, fauna van dijkglouingen met zakpijpen, zeedahlia's, zee-anjelier, sponzen, oesters, alikruiken, zeepokken, kreeft, zee kat, zeedonderpad, zeenaald, zwarte grondel, botervis, snotolf en harnasmannetje)
  - met vele soorten plantaardig en dierlijk plankton en vissen (schol, schar, bot, tong, haring en sprot) dankzij de goede waterkwaliteit en het (potentiële) leefgebied voor de zee hond.
- Behoud van het weidse karakter en ongereptheid uit een oogpunt van natuurschoon.

2.6 Toetsingskader

De instandhoudingsdoelen uit deze hele paragraaf en het beleid dat u hebt kunnen lezen in deel B van deze vergunning zijn voor ons het toetsingskader voor de vergunning. Dat is zo, totdat de definitieve aanwijzingsbesluiten van de Natura 2000-gebieden zijn vastgesteld.

Deel D. Locatie van de activiteit

Waterschap Zeeuwse Eilanden
 Datum: 07-07-2008

Projectgebied Vierbannenpolder